

Kam s ošípanými?

Zástupcovia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR), Slovenskej asociácie chovateľov ošípaných (SACHO) a slovenskí spracovatelia sa 8. apríla zúčastnili pracovného stretnutia, ktoré sa konalo v nadväznosti na list upozorňujúci na urgentnú situáciu v sektore chovu ošípaných.

Chovatelia ošípaných na Slovensku čelia vážnym problémom v dôsledku opatrení proti slintačke a krívačke. Ministerstvo komunikuje riešenia, no čas je kritický faktor.

Zvieratá sa rodia a rastú, ale nemôžu byť presunuté z fariem. Dvojtýždňová uzávera a zákaz akýchkoľvek presunov zvierat uväznili zvieratá na farmách. Presun na bitúnky sa zastavil, zatiaľ čo import pokračuje. Trh je nasýtený zahraničnými produktmi, no slovenské ošípané zostávajú na farmách v Nitrianskom, Trnavskom a Bratislavskom kraji. Týždenne sa hromadí 21 tisíc nepredaných ošípaných vo vyšších hmotnostiach, ktoré nie je možné zobchodovať.

Máme 1500 zdravých jatočných ošípaných týždenne a 130 prasníc na tepelné opracovanie ako preventívne opatrenie. Tieto zvieratá majú tú smolu, že sa nachádzajú v 10 km zóne slintačky a krívačky, no záujem spracovateľov je nulový. Zvieratá na farmách priberajú a rodia sa nové, no odbyt je nedostatočný. Najst riešenie nebude jednoduché.

Cena pre chovateľov je teraz o 20 centov za kg nižšia ako na nemeckej burze. Ekonomická podvyživenosť slovenského trhu, ktorá sa bude len prehlbovať, by chovateľov bez možnosti exportovať uvrhla do odkázanosti na spracovateľov, kde by sme o medzinárodných cenách mohli len snívať. Táto ujma sa nedá dofinancovať žiadnymi dotačnými titulmi a sektor by sa pri vypadnutí z globálneho trhu stal nekonkurencieschopným segmentom s cestou k zániku.

Ministerstvo sa zaviazalo najneskôr do 11. apríla poskytnúť odpoveď k ďalšiemu postupu a zároveň preveriť niekoľko kľúčových bodov. Medzi najnaliehavejšie úlohy patrí zabezpečenie odbytu minimálne 500 kusov jatočných ošípaných a 200 kusov prasníc na tepelné spracovanie do 14. apríla, ako aj kontaktovanie spracovateľov, ktorí by mohli tieto kapacity spracovať.

MPRV SR zároveň preverí možnosti zúženia reštrikčných zón, ktoré aktuálne zahŕňajú celé kraje a znemožňujú export, konkrétne aj z Nitrianskeho kraja. Rovnako bude preskúmaná možnosť použitia mäsa z reštrikčných zón na výrobu konzerv. Vzhľadom na vyhlásenú mimoriadnu situáciu sa bude zisťovať či je možné využiť výnimky zo zákona o verejnom obstarávaní pre štátne inštitúcie a štátne hmotné rezervy. Dôležitou súčasťou riešenia bude aj zmapovanie dostupných skladovacích a mraziacich kapacít, kam by bolo možné mäso dočasne uložiť.

Chceme sa poďakovať zástupcom bitúnkov a ministerstvu pôdohospodárstva za konštruktívnu diskusiu a snahu hľadať riešenia. Problém nevznikol v dôsledku voľného trhu, ale opatrení zákazu vývozu a povoleného dovozu. Tlačíme pred sebou 20 000 ošípaných týždenne, ktoré máme zakázané vyviešť, a momentálne nie je pre polovicu z nich priestor na slovenskom trhu. Bez pomoci štátu budú musieť byť zvieratá vypustené do vonkajších priestorov fariem, čím sa neúmerne zvýši možnosť nakazenia zdravých zvierat. Chovy ošípaných pri prepuknutí nákazy sú násobne väčším producentom vírusu ako chovy dobytky.

Veríme, že nájdeme spoločnú cestu. Prosíme spotrebiteľov, aby pomohli chovateľom a hľadali výrobky, kde nie je deklarované mäso z EÚ, ale zo Slovenskej republiky.